

CHEMISCH WEEKBLAD

ORGAAN VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE CHEMISCHE VERENIGING

INHOUD

	Bladz.		Bladz.
Dr. W. P. Jorissen, In Memoriam Ir. Herman Baucke.	629	Mededelingen van verwante verenigingen.	639
Octrooien.	631	Mededelingen van verschillende aard	639
Openbaar gemaakte octrooiaanvragen per 15 Juni 1953.		Wij ontvingen.	639
Boekbesprekingen.	635	Vraag en Aanbod.	639
Allerlei nieuws op chemisch en aanverwant gebied.	637	Aangeboden betrekkingen.	640
Personalia.	637	Gevraagde betrekkingen.	640
Verenigingsnieuws	638	Agenda van Vergaderingen.	640
Mededelingen van het Secretariaat. — Contributie 1953.			

In Memoriam Ir. Herman Baucke

(Utrecht 5 October 1871 — Amsterdam 25 November 1952)

92 (Baucke)

Mijn eerste kennismaking met *Baucke* dateert van 19 en 20 April 1895, de dagen waarop het vijfde Nederlands Natuur- en Geneeskundig Congres te Amsterdam vergaderde.

Baucke had in 1893 aan de Polytechnische School te Delft ¹⁾ het diploma van technoloog verworven; hij werd toen assistent van zijn voornaamste leermeester Prof. *Hoogewerff* ²⁾. Om deze te horen spreken over „de inwerking van kaliumhypobromiet op eenige amiden” ³⁾, kwam *Baucke* naar het Congres.

Mij (sedert 4 Februari 1895 chem. doct.) interesseerde in de eerste plaats de door Prof. *van 't Hoff*, als voorzitter, te houden openingsrede ⁴⁾. Bovendien stelde ik belang in de door Prof. *Molengraaff* ⁵⁾ aangekondigde lezing (met lichtbeelden) over de Nederlandse expeditie naar Centraal-Borneo (1894), waar aan deze had deelgenomen.

De gezellige uren, toen doorleefd in de Studenten-sociëteit op de Heiligeweg te Amsterdam en de indrukken, verkregen van Congres en Universiteit, heeft *Baucke* een kwarteeuw later herdacht in een artikel, geschreven voor het Chemisch Weekblad ⁶⁾.

„Als jong technoloog — zo schrijft hij o.a. — opgeleid aan de toenmalige P.S. te Delft, verkeerde ik eenige dagen in het intellectueel milieu der Amsterdamsche chemische wereld en ik gevoelde levendig, hoe het licht van den machtigen geest van *van 't Hoff* hier alles bezielde en tot leven wakte. De methode van chemisch denken was hier anders dan in de Delftsche sfeer; alles was gebaseerd op physico-chemischen grondslag, eene beschouwingswijze, velen met mij nog betrekkelijk vreemd. Wel leerde ik in die dagen beseffen, dat deze nieuwe richting het kompas zou zijn, waarop de chemische wetenschap in de toekomst zou varen.”

Baucke bleef assistent te Delft tot Juli 1896 ⁷⁾. Toen werd hij, stellig op aanbeveling van *Hoogewerff*,

benoemd tot chemicus aan het „Proefstation voor bouwmaterialen en bureau voor chemisch onderzoek Koning & Bienfait” te Amsterdam. Deze firma was daar gesticht op 1 Juli 1890 door *N. M. Koning*, technoloog en *L. Bienfait*, werktuigkundig ingenieur.

Eerstgenoemde overleed in 1895 en het lag nu voor de hand, dat zijn plaats door een chemicus vervuld zou worden. Zo werd *Baucke* reeds op 1 Januari 1897 firmant.

In datzelfde jaar verscheen in de chemische en technische literatuur een drietal mededelingen van zijn hand. Verscheidene andere belangrijke verhandelingen publiceerde hij in de volgende 15 jaren. Men

vindt deze vermeld in het „Overzicht der werkzaamheden” van genoemd Proefstation, in 1915 ter gelegenheid van het 25-jarige bestaan der firma in druk verschenen.

Mijn contact met *Baucke* bleef na onze Amsterdamse kennismaking bestaan. Mijn werkzaamheden te Rotterdam (Oct. 1896 tot begin 1900) en die in Den Helder (Kon. Instituut voor de Marine, Sept. 1900 tot Sept. 1908) brachten ook mij tot de experimentele bestudering van talrijke chemisch-technische vraagstukken⁸⁾. Voor uitwisseling van overdrukjes der publicaties was vaak aanleiding. Ook vond een korte experimentele samenwerking met *Baucke* plaats; zij had betrekking op een expertise naar aanleiding van caoutchouc, aan de Kon. Marine geleverd⁸⁾.

Een nieuw contact met *Baucke* gaf de oprichting van de Nederlandse Chemische Vereniging. *Baucke* had reeds enige jaren vroeger pogingen in het werk gesteld, om te komen tot een aaneensluiting der gediplomeerde technologen aan het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, nl. in de vorm van een te stichten vakafdeling. Maar de belangstelling bleek niet groot genoeg te zijn om deze te verwezenlijken⁹⁾.

Het spreekt vanzelf, dat hij op de stichtingsvergadering onzer Chemische Vereniging te 's-Gravenhage op 15 April 1903 aanwezig was. Zijn grote belangstelling daar getoond, o.a. door het maken van rake opmerkingen, bracht hem in het eerste Algemeen Bestuur¹⁰⁾, waarvan hij lid bleef tot het einde van 1904.

Hij was secretaris der vereniging van 1908 tot 1910, in welke jaren hij met *Holleman*, die voorzitter was, samenwerkte. Ter gelegenheid van het 5-jarige bestaan der Vereniging beschreef *Baucke* in het Chemisch Weekblad⁹⁾ haar totstandkoming.

Jarenlang toonde *Baucke* haar zijn belangstelling. Niet alleen door het bijwonen der vergaderingen. Hij nam het secretariaat der Bibliotheekcommissie op zich van 1904 tot 1910, was lid van de Commissie tot opstelling van een Tarief voor onderzoekingen (1904—1907) en van de voorbereidende commissie tot regeling van opleiding van chemisch hulppersoneel (1917).

In die periode deed hij ook menige publicatie op technisch-chemisch gebied verschijnen.

Zoals een zijner medewerkers (de heer *K. H. Idema*) mij onlangs schreef, werd *Baucke's* aandacht echter daarna opgeëist door het Proefstation. „Het steeds toenemend aantal opdrachten tot onderzoek liet hem geen tijd meer over voor research. Uiteraard was het opstellen van de rapporten met de daaraan verbonden conclusies zijn voornaamste taak; doch voor het uitvoeren van microchemische onderzoekingen, waarin hij bijzondere vaardigheid bezat, was hij steeds te vinden. Hij was een van de eerste beoefenaren van de metallografie hier te lande. Hij gaf zich steeds de moeite de verslagen, die de desbetreffende afdeling hem uitbracht, volledig met het microscoop te controleren. Vooral in de discussies, die voortvloeiden uit de bevindingen van de werknemers, bleek hij een scherp denker, bovenal echter een eerlijk criticus en onbevangen in het vormen van zijn oordeel.”

Een brief van *Baucke*, door mij in October 1933 ontvangen, bevestigt dit opgaan in het dagelijks werk. „Ik voor mij — schreef hij — kom de laatste jaren minder in chemische kringen”, maar, zo stemt hij mij

toe: „Waar thans alles, maatschappelijk en ook geestelijk, is ingestort, is wellicht de drang tot wetenschappelijk onderzoek een goed kompas om naar een rustige haven heen te sturen.” En verder: „Ik had gaarne meer willen publiceeren op technisch-chemisch gebied. De jaren van „Hochkonjunktur” 1919—1931 hebben mij echter geheel voor het dagelijksch werk in beslag genomen.” En hij eindigt met: „Gezondheid en een beetje optimisme zien te bewaren; meer kan men heden ten dage niet ambiëeren”.

Een drietal jaren eerder had *Baucke* nog opgewekt het 40-jarige bestaan zijner firma kunnen vieren. Zoals „De Ingenieur” van 1930 terecht schreef¹¹⁾, had het Proefstation belangrijke diensten aan de techniek in Nederland bewezen door zijn onderzoekingen, vericht voor Rijks-, Provinciale en Gemeentelijke Diensten (naast veel werk voor particulieren). Uit dat jaar dateert ook het hier opgenomen portret, ontleend aan een groep.

Op 1 Juli van dat jaar legde *Ir. L. Bienfait* het mededirecteurschap neer, tezelfder tijd opgevolgd door zijn zoon *Ir. J. L. Bienfait*.

Baucke bleef nog ruim acht jaar werkzaam als directeur. Op 1 Januari 1939 nam hij ontslag uit deze functie.

Zoals hij mij anderhalf jaar later (2 Juli 1940) schreef, was hij in 1937 lijdend geworden aan een ingewandskwaal en onderging hij een zware operatie. Een daaraan voorafgaande aanrijding door een auto, met als gevolg een hersenschudding, en een toenemende arteriosclerose noopten hem zijn inspannende werkzaamheden neer te leggen.

Al was daarmee zijn belangrijk werk voor de chemische techniek afgesloten, er bleven nog talrijke onderwerpen zijn aandacht trekken, o.a. architectuur en schilderkunst (ook mevrouw *Baucke* beoefende deze). Hij was bevriend met de architect *Arthur Staal* en de schilders *C. J. (Kees) Maks* en *Jan Sluyters* van wie hij verscheidene schilderijen bezat. Hij hield van muziek, kunstgeschiedenis, gedichten. Ook schaakproblemen hielden hem wel bezig. Maar steeds toonde hij belangstelling voor het wel en wee zijner vrienden.

Kort na de bevrijding ontving ik twee uitvoerige brieven (12 en 23 Juli 1946), waarin hij tal van oude herinneringen ophaalde en belangstellend vroeg naar het lot van menige bekende. Hij was ontroerd door de levensberichten van hen die in de bezettingstijd waren heengegaan.

Ook diepzinnige opmerkingen kwamen er in voor: „Ik zie — zo schreef hij o.a. — de verstandelijke ontwikkeling van den mensch als eene biologische noodwendigheid. Zij zal ons nimmer tot een begrip van „het wezen” der dingen om ons en in ons voeren.”

Ook de vele vragen in de tweede brief kon ik grotendeels beantwoorden. Met *Baucke's* gezondheid en die van zijn vrouw bleek het „naar wensch” te gaan. Een brief, geschreven (op 26 Februari 1948) naar aanleiding van de aanstaande herdenking van het 45-jarige bestaan onzer Chemische Vereniging, bevestigde dit welzijn. Ook een briefkaart van Maart 1951 gaf geen verontrustende berichten.

Een onbeantwoord blijvende latere zending mijnerzijds deed mij echter aan het „Proefstation” vragen, of *Baucke's* adres misschien veranderd was. Het antwoord verwees mij naar de telefoongids, die het oude

adres opgaf. Mevr. J. Staal-Hogenkamp, die hetzelfde huis bewoont, meldde mij daarna (24 Maart 1953), dat mevrouw Baucke verscheidene maanden geleden een heup en een knie had gebroken, dat zij toen naar de Boerhaave-kliniek en Baucke naar een rusthuis waren overgebracht. Daar was hij op 25 November 1952 overleden. Een familielied had de nodige maatregelen getroffen, maar was slechts in staat geweest, weinigen te bereiken.

Zo ontviel mij weder een vriend, de laatstovergeblevene van mijn medeleden in het eerste Algemeen Bestuur der Nederlandse Chemische Vereniging ¹²⁾.

Hier moge ten slotte een lijst van Baucke's publicaties volgen:

Sur l'amide de l'acide phénylpropionique; Rec. trav. chim. 15, 123 (1896).

Action de l'ammoniaque sur les éthers de l'acide phényldibromopropionique; Rec. trav. chim. 15, 128 (1896).

Prüfung und Bedingungen zur Lieferung von Eisenmennige; Z. anal. Chem. 1897.

Met L. Bienfait: Ueber Trassprüfung; Baumaterialienkunde 1897.

Mededeelingen over microscopisch onderzoek van eenige metaallegeeringen; Tijdschr. Kon. Inst. Ing. 1897.

Verslag van het 2de Congres v. h. Internat. Verband Materialprüfung d. Technik te Stockholm; Tijdschr. Kon. Inst. Ing. 1898.

Met Th. H. Behrens: Chemisch en microscopisch onderzoek van antimoonhoudende kussenblokmatalen; Versl. Akad. Wetenschap. Amsterdam 1898.

Beitrag zur Metallographie des Flusseisens; Baumaterialienkunde 1899.

Ueber die Zusammensetzung alter Mörtel; Baumaterialienkunde 1900.

Met L. Bienfait: Vergelijkend onderzoek van cementmortels en betons in zeewater; De Ingenieur 1902.

Beitrag zur Mikrographie des Kupfers; Baumaterialienkunde 1902.

Microscopisch onderzoek van metalen (met afb.); De Ingenieur 1903.

Algemeene eigenschappen van metalen; Jaarb. Gezelsch. Leeghwater, Delft 1905.

Iets over het ontstaan der Ned. Chem. Vereniging; Chem. Weekblad 5, 295 (1908).

Bijdrage tot de kennis van het lood; De Ingenieur 1909.

Een en ander over de keuring van materialen; Chem. Weekblad 7, 465 (1910).

Over rekristallisatie van lood; Gen. bevord. natuur-, genees-, en heek., Amsterdam, 1911.

On the action of electrolytes on metals under stress; Internat. Assoc. testing materials, VIth Congr. New York 1912.

Ueber einige neue micrographische Beobachtungen beim Kupfer; Mitt. Int. Verb. Materialpr. d. Tech. 1912.

Ueber das Verhalten des Kupfers bei der Kerbschlagbiegeprobe; Mitt. Int. Verb. Materialpr. d. Technik 1912.

Met L. Bienfait: Gedrag van cementmortels bij vorst; De Ingenieur 1912.

Ueber das Einformen beim Bleimetalle; Internat. Z. Metallographie 1912.

Leiden, Mei 1953.

W. P. Jorissen.

¹⁾ In 1905 verheven tot Technische Hogeschool. De titel „technoloog” werd toen veranderd in „scheikundig ingenieur”.

²⁾ Zie over S. Hoogewerff: Chem. Weekblad 24, 426—434 (1927).

³⁾ Hoogewerff, S., Handelingen van het vijfde Natuur- en Geneesk. Congres, 1895, blz. 66—78.

⁴⁾ van 't Hoff, J. H., Handelingen, blz. 1—9. Op de slotzin van deze rede „Moesten niet naast onze mannen, wier plicht het is te onderwijzen en die, als zij daarvoor lust en tijd hebben, ook wat mogen onderzoeken, anderen staan, wier plicht het is te onderzoeken en die, als zij daarvoor lust en tijd hebben, ook wat mogen onderwijzen?” is nog onlangs weer de aandacht gevestigd: zie Mohr, E. C. J., Chem. Weekblad 48, 646 (1952).

⁵⁾ Molengraaff, G. A. F., Handelingen, blz. 30—35, 498—506.

⁶⁾ Baucke, H., Chem. Weekblad 18, 603 (1921).

⁷⁾ In dat jaar publiceerde Baucke twee verhandelingen in het Rec. trav. chim. 15, 123, 128 (1896).

⁸⁾ Zie Baucke, H., Chem. Weekblad 18, 603 (1921).

⁹⁾ Baucke, H., Chem. Weekblad 5, 295 (1908); op blz. 295 leze men i.p.v. 1898—'99 1897—'98.

¹⁰⁾ Zie Chem. Weekblad 49, 254 (1953).

¹¹⁾ De Ingenieur 1930, No. 20.

¹²⁾ Wie belangstelt in de levensloop der andere leden van dit eerste Algemeen Bestuur, leze over mej. Dr. Alide Grutterink, ap. († Jan. 1927); Chem. Weekblad 24, 53, 75, 87, 98 (1927); Dr. J. J. Hofman, ap. († Jan. 1942); ibid. 24, 379 (1927), 39, 27 (1942); Dr. L. Th. Reicher († Mei 1943); ibid. 5, 517 (1908), 42, 90 (1946); Prof. Dr. Ernst Cohen († Maart 1944); ibid. 15, 1404 (1918), 24, 474 (1927), 36, 515 (1939), 41, 126 (1945); Ir. A. Vosmaer († 23 Aug. 1944); ibid. 42, 371 (1946); Prof. Dr. F. A. H. Schreinemakers († 20 Febr. 1945); ibid. 20, 370 (1923), 23, 425 (1926), Jaarb. Akad. Wetensch. 1945—1946, 209; Ir. J. Rutten († 26 April 1946); Chem. Weekblad 20, 510 (1923), 36, 781 (1939), 42, 282 (1946).

Octrooien

608.3(492)

Openbaar gemaakte octrooiaanvragen per 15 Juni 1953

De eerste datum is de indieningsdatum, de voorrangsdatum is tussen haakjes geplaatst.

Klasse 6h 3, O.A. 154.318 — 21-6-'50 (v. 21-6-'49).

The Distillers Cy. Ltd. Het winnen van door microbiologische synthese gevormd vitamine B₁₂ uit cultures, waarin onder

passende voorwaarden een vitamine B₁₂ producerend micro-organisme is gekweekt, waarbij men de cultuurperiode afbreekt op een moment, waarop nog geen noemenswaardige autolyse van de cellen is opgetreden. Men scheidt de cellenmassa uit het cultuurmedium af en wint uit deze cellen vitamine B₁₂ door extractie met warm water bij een pH van 6—9. Het extract wordt gezuiverd of geconcentreerd.

Klasse 8o 2, O.A. 151.582 — 10-2-'50 (v. 28-11-'49).

„Shell”-Refining and Marketing Cy Ltd., Het bereiden van schuimwerende producten, die acylderivaten van polyaminen bevatten bestemd voor het voorkomen van schuimvorming in

vloeistoffen, die oppervlakte-actieve middelen bevatten. Een of meer polyaminen, die ieder ten minste twee basische stikstofatomen met ten minste een vervangbaar waterstofatoom bevatten en die ieder aan ten minste twee aminogroepen door een aliphatische of cyclo-aliphatisch carbonzuur met meer dan 10 koolstofatomen geacyleerd zijn, worden in fijn disperse vorm gesuspenderd in een met water niet-mengbare organische vloeistof.

Klasse 10b3, O.A. 153.553 — 15-5-'50.

Vereinigde Glanzstoff Fabriken A.G. Het briketteren van korrelvormige stoffen, waarbij water en een fijnverdeeld cellulose-xanthogenaat, bereid uit een alkalicellulose met een cellulosegehalte van ten minste 40% en een NaOH-gehalte van ten hoogste 13%, als bindmiddel wordt gebruikt.

Klasse 12e2h, O.A. 148.356 — 26-8-'49 (v. 12-3-'49).

Houillères du Bassin du Nord et du Pas-de-Calais. Het neerslaan van deeltjes met afmetingen tussen 0,01 micron en verscheidene millimeters, die zich in suspensie in lucht of een ander gas bevinden door het verstuiwen van een vloeistof in het gas in de vorm van een aerosol, waarbij de verdelingskromme van de deeltjesgrootte van de aerosol zoveel mogelijk gelijk is aan de verdelingskromme van de deeltjes, die moeten worden neergeslagen.

Klasse 12e 4d, O.A. 149.018 — 29-9-'49.

E. A. Reiffen. Inrichting voor het gelijktijdig mengen, verdelen en wrijven van vloeibare en vaste stoffen.

Klasse 12h 5, O.A. 165.363 — 15-11-'51.

Nederl. Organisatie voor T.N.O. ten behoeve van Nijverheid, Handel en Verkeer. Het ontzouten van zoutbevattende oplossingen in een electrolyse-inrichting met een middencel, waarin zich de te ontzouten oplossing bevindt. De cel is door selectieve membranen gescheiden van een anode- en een kathoderuimte, waarbij het anodenmembraan sterker anionendoorlatend is dan het kathode-membraan of omgekeerd. Onder stoomdoorgang laat men de aan de anode gevormde H^+ -ionen opnemen door een zich in de anoderuimte bevindende kationenuitwisselaar onder vrijmaken van metaalionen en/of de aan de kathode gevormde OH^- -ionen door een zich in de kathoderuimte bevindende anionenuitwisselaar onder vrijmaken van zuurrestionen. Na uitschakelen van de stroom leidt men nieuwe te ontzouten oplossing door de anode- en/of kathoderuimte in een zodanige hoeveelheid, dat de daarin aanwezige ionenuitwisselaars althans ten dele worden geregenereerd.

Klasse 12i 10, O.A. 154.705 — 8-7-'50 (v. 2-8-'49).

Imperial Chemical Industr. Ltd. Electrolysecel voor de bereiding van fluoor. De cel bevat een reservoir voor de electrolyt, die een vloeibaar mengsel van ten minste een van de fluoriden van kalium, rubidium en caesium en fluoorwaterstof bevat, een verwarmingsmantel van het reservoir, een kathode, een koolanode en een klok, die bestand is tegen electrolyseproducten, die het bovenste gedeelte van de anode omgeeft en met haar onderste rand in de electrolyt steekt. Het bovenste gedeelte van de anode heeft een kleinere doorsnede dan het onderste gedeelte daarvan.

Klasse 16a 3, O.A. 152.134 — 8-3-'50 (v. 28-3-'49).

Soc. d'Etudes chimiques pour l'Industrie et l'Agriculture. Het bereiden van fosfaatmeststoffen uit het door calcineren van natuurlijk calciumfosfaat bij 1100—1200° C in tegenwoordigheid van kaliumverbindingen ontstane product. Tussen 80 en 100° C wordt het calciumfosfaat gehydrolyseerd en de verkregen onoplosbare fosfaatmeststof van de oplossing gescheiden. Uit de oplossing worden de kaliumverbindingen teruggewonnen en eventueel in het calcineringsproces teruggeleid.

Klasse 21f 83a, O.A. 137.457 — 23-12-'47 (v. 21-12-'45).

N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken. Het bereiden van een luminescerend halofosfaat door magnesium-fluoro-fosfaat te activeren met uraan, thallium of zilver.

Klasse 22f 14a1, O.A. 158.395 — 6-1-'51.

G. L. Cabot Inc. De bereiding van ovengaszwart. Lucht wordt in afzonderlijke stromen in een langwerpige verbrandingskamer gevoerd. In elk van deze stromen wordt een groot aantal kleine, goed verdeelde, stralen koolwaterstofhoudend gas met hogere snelheid dan die van de lucht ingeleid. Er ontstaat een werveling van het lucht-gasmengsel in de zones van lucht-gascontact, waarbij de koolwaterstoffen gedeeltelijk worden verbrand en het gesuspenderde gaszwart wordt opgevangen.

In dit mengsel wordt tevens een fijnverdeelde, door gas verstovent straal koolwaterstofolie gevoerd op een nagenoeg centrale plaats ten opzichte van het stel gasstromen en in een divergerende conische stroom, die onmiddellijk omringd wordt door een brandend wervelend lucht-gasmengsel.

Klasse 22f 14b, O.A. 150.704 — 27-12-'49 (v. 28-12-'48).

Phillip Petroleum Cy. Het verhogen van de zuurgraad van ovenzwart waarbij ovenzwart met een pH hoger dan 7 als poeder of korrels in een roterende trommel in innige aanraking wordt gebracht, hetzij met 2,5—10 vol. % zuurstof bevattende gassen bij een temperatuur tussen 200 en 650° C, hetzij met geozoniseerde lucht bij ongeveer kamertemperatuur. De pH van het ovenzwart heeft dan waarden bereikt, die tussen 2,9 en 7,0 in liggen.

Klasse 22g 15 — O.A. 157.682 — 1-12-'50.

Ruhrchemie A.G. Het reinigen van apparaten, die bij lage temperatuur worden gebruikt, bijv. voor het vloeibaar maken en scheiden van gassen, waarbij een alcoholische alkaliloog met ongeveer 7% alkalihydroxyde wordt gebruikt, die naast lagere alcoholen ook laagkokende koolwaterstoffen bevat.

Klasse 22h 9c, O.A. 156.978 — 31-10-'50.

Van den Doel & Fray C.V. Het tegen corrosie beschermen van het binnenoppervlak van metalen vaten door er een laklaag op aan te brengen, die een aethoxylinehars en een chromaathoudend pigment, dat tevens een molybdaatgroep heeft, bevat.

Klasse 22i 3, O.A. 156.783 — 23-10-'50 (v. 14-12-'49).

Deutsche Gelatinefabriken. Het winnen van lijn en gelatine uit collageenhoudende grondstoffen. Het ruwe materiaal wordt eerst in een waterige oplossing, die zuur of alcalisch reageert en coagulerende, niet-looiende stoffen bevat, behandeld. Dan wordt de lijn of gelatine uitgesmolten. De coagulerende, niet-looiende stoffen zijn in een zodanige concentratie in de voorbehandelingsoplossing aanwezig, dat bij de gebruikte temperatuur geen gelatine oplost. Er wordt op ten minste 40° C verhit tot het materiaal geschikt is voor het lijmkoken.

Klasse 23b 4a, O.A. 146.611 — 24-5-'49 (v. 24-7-'48).

Ethyl Corp. Het bereiden van een motorbrandstof, die een lood-antiklop middel bevat, alsmede een of meer alifatische en/of cyclo-alifatische broomkoolwaterstoffen met drie tot en met acht koolstofatomen en twee of drie broomatomen, die ieder aan een verschillend koolstofatoom zijn gebonden. De dampspanning van deze verbindingen bedraagt 0,2—6 mm kwik bij 50° C. Bij voorkeur worden tevens een of meer alifatische en/of cyclo-alifatische chloorkoolwaterstoffen toegevoegd.

Klasse 23b 7f, O.A. 144.026 — 24-12-'48.

N.V. De B.P.M. Aanvulling bij hoofdootrooi 71.308 Ned. Er wordt zoveel gas doorgeleid, dat na koelen van het reactiemengsel en verwijdering van zwavelwaterstof uit het afgevoerde gas de hoeveelheid hiervan ten minste 250 en ten hoogste 500 liter per kg uitgangsmateriaal bedraagt.

Klasse 29d 3m, O.A. 155.288 — 8-8-'50 (v. 21-11-'49).

Phrix-Werke A.G. Het zuiveren van afvalgassen, die bij de verwerking van viscose vrijkomen door ze door ijzeroxydehydraat bevattende massa's te leiden.

Klasse 29d 3n, O.A. 144.606 — 29-1-'49 (v. 2-2-'48).

Courtaulds Ltd. Het vervaardigen van spinkoeken met een betrekkelijk laag zwavelkoolstofgehalte uit volgens het viscoseproces gesponnen draden met een titer van 500 denier of meer. Er wordt gebruik gemaakt van een sneldraaiende spinpot, die in de zijwand is voorzien van gaten voor het afvoeren van overmaat vloeistof. Het draaien van de pot wordt na de vorming van de koek voortgezet om de zwavelkoolstof uit te drijven.

Klasse 30h 3a 1, O.A. 147.154 — 22-6-'49.

Unilever N.V. Het afscheiden van caroteen uit caroteen bevattende oliën en/of haar derivaten door deze, eventueel in oplossing, in aanraking te brengen met fijn verdeelde actieve kool, die van zuurstof bevrijd is en van zuurstof vrij gehouden wordt.

Klasse 30h 4a, O.A. 145.724 — 31-3-'49 (v. 3-4-'48).

Merck & Co., Inc. Het winnen van griseïne, een stofwisselingsproduct van *Streptomyces griseus* uit een cultuurvloeistof door de vloeistof met actieve kool te behandelen en het antibioticum met waterige pyridine of een waterige, door lage alkylgroepen gesubstitueerde pyridine te elueren.

Klasse 39b 1a, O.A. 158.765 — 24-1-'51 (v. 28-1-'50).

The Firestone Tire & Rubber Cy. Het bereiden van geconcentreerde Hevea-rubberlatex door aan de latex ammoniak toe te voegen en de latex daarna te concentreren door de latex te scheiden in een rubberrijke laag en een rubberarme laag. Voor of na de toevoeging van de ammoniak wordt een kleine hoeveelheid oplosbaar fosfaat aan de te concentreren latex toegevoegd.

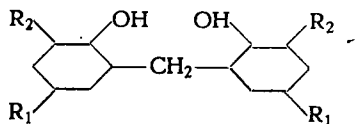
Klasse 39b 1b, O.A. 134.785 — 13-9-'47 (v. 13-9-'46).

Fl. E. Bartell. Het bereiden van waterige pasta's, die fijn verdeeld, poreus kiezelzuur en latex bevatten, waarvan het

kieselzuur van tevoren door impregneren met een hydrolyseerbaar silaan waterafstotend is gemaakt.

Klasse 39b 4, O.A. 154.034 — 7-6-'50 (v. 25-7-'49).

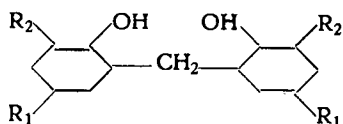
American Cyanamid Cy. Het bereiden van gestabiliseerde synthetische rubber door aan de bij de polymerisatie verkregen synthetische latex als stabiliseermiddel toe te voegen een bis-(dialkyl-3,5-hydroxy-2-phenyl) methaan met de formule:

waarin R_1 een n-alkylgroep met 1—3 C-atomen en R_2 een tertiaire alkylgroep met 4—8 C-atomen voorstelt, waarvan het tertiaire C-atoom direct gebonden is aan de benzeenring en de latex daarna te coaguleren.

Klasse 39b 8a, O.A. 154.098 — 9-6-'50 (v. 25-7-'49).

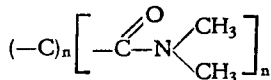
American Cyanamid Cy. Het verbeteren van de duurzaamheid van ge vulcaniseerde natuurlijke of synthetische rubber door er een bis(dialkyl-3,5-hydroxy-2-phenyl)methaan in te verwerken met de formule:

waarin R_1 een n-alkylgroep met 1—3 C-atomen en R_2 een tertiaire alkylgroep met 4—8 C-atomen voorstelt, waarvan het tertiaire C-atoom direct aan de benzeenring is gebonden, uitgezonderd de toevoeging van deze verbindingen aan ongecoaguleerde latex van synthetische rubber.

Klasse 39b 22k 1a 15, O.A. 130.217 — 5-2-'47 (v. 4-11-'44).

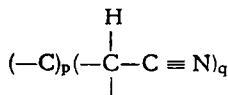
E. I. Du Pont de Nemours & Cy. Het oplossen van acrylzuurnitrile polymeren in een dimethylcarbamyilverbinding met de formule:

waarin m en n gehele getallen zijn, m gelijk is aan of groter dan 2, n een waarde heeft waarbij n/m gelijk is of kleiner dan 1.5 en alle andere valenties dan die verzadigd door koolstof—koolstofbindingen en die in de bovenstaande formule niet als verzadigd zijn aangegeven, verzadigd zijn met waterstof, halogeen, zuurstof, tweewaardige zwavel, hydroxyl, thiol, cyaan, thiocyaan of sulfoxy. De totale aantallen van de genoemde halogeen, zuurstof-, zwavel-, hydroxyl- en thiosubstituenten niet groter is dan de helft van de waarde van m en het totale aantal van de cyaan-, thiocyaan- en sulfoxygroepen niet groter is dan de waarde van m.

Klasse 39b 22k 1a 15, O.A. 130.218 — 5-2-'47 (v. 4-11-'44).

E. I. Du Pont de Nemours & Cy. Het oplossen van acrylzuurnitrile polymeren in een cyaanmethyleenverbinding met de formule:

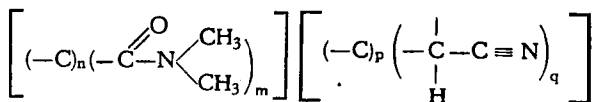

waarin q gelijk is aan of groter dan 2; p gelijk aan of groter dan 0; de verhouding p/q gelijk aan of kleiner is dan 1.5.

Alle andere valenties dan die verzadigd door koolstof—koolstofbindingen en welke in de formule niet als verzadigd zijn aangegeven, zijn verzadigd door waterstof, halogeen, zuurstof, tweewaardige zwavel, hydroxyl, thiol, cyaan, thiocyaan of sulfoxy, waarbij het totale aantal van de genoemde halogeen-, zuurstof-, zwavel-, hydroxyl- en thiolsubstituenten niet groter is dan de halve waarde van q en het aantal cyaan-, thiocyaan- en sulfoxygroepen niet groter is dan de waarde van q.

Klasse 39b 22k 1a 15, O.A. 130.219 — 5-2-'47 (v. 4-11-'44).

E. I. Du Pont de Nemours & Cy. Het oplossen van acrylzuurnitrile in een dimethylcarbamyil-cyaanmethyleenverbinding met de formule:

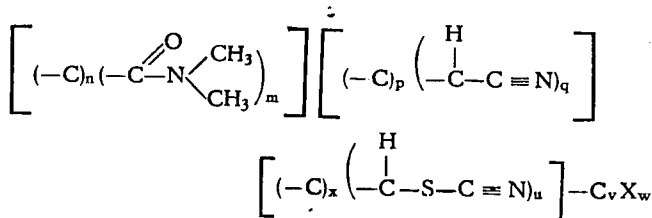

waarin: m en q gelijk aan of groter zijn dan 1; n en p een zodanige

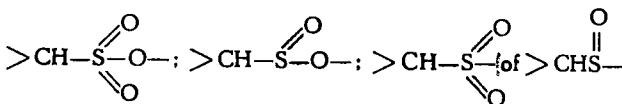
waarde hebben, dat n/m gelijk is aan of kleiner is dan 1.5; p/q gelijk aan of kleiner is dan 1.5. Alle valenties, die in de formule niet als verzadigd zijn aangegeven zijn verzadigd door waterstof, halogeen, zuurstof, tweewaardige zwavel, hydroxyl, thiol, cyaan, thiocyaan of sulfoxy, waarbij het totale aantal van de genoemde halogeen-, zuurstof-, zwavel-, hydroxyl- en thiolsubstituenten niet groter is dan (m + q)/2 en het aantal cyaan-, thiocyaan en sulfoxygroepen niet groter is dan m + q.

Klasse 39b 22k 1a 5, O.A. 130.220 — 5-2-'47 (v. 4-11-'44).

E. I. du Pont de Nemours & Cy. Het oplossen van acrylzuurnitrilepolymeren in een organische sulfoxyverbinding van de formule:

waarin X voorstelt:

terwijl de vrije valentie van de sulfoxygroep aan koolstof gebonden is;

m, q en u gelijk aan of groter zijn dan 0;

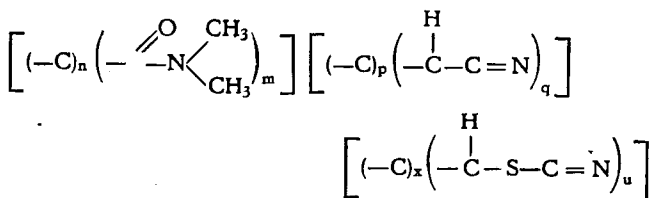
w gelijk aan of groter is dan 1.

n, p, r en v bezitten een zodanige waarde, dat n/m gelijk is aan of kleiner is dan 1.5, p/q gelijk is of kleiner dan 1.5; r/u gelijk is aan of kleiner is dan 0.5 en v/w gelijk is aan of kleiner is dan 2.

Alle valenties, die niet verzadigd zijn door koolstof—koolstofbindingen en in de formule niet als verzadigd zijn aangegeven, zijn verzadigd door waterstof, halogeen, zuurstof, tweewaardige zwavel, hydroxyl, thiol, cyaan, thiocyaan of sulfoxy. Het totale aantal van de genoemde halogeen-, zuurstof-, zwavel, hydroxyl- en thiolsubstituenten is niet groter dan m + q + u + w. Het aantal cyaan-, thiocyaan- en sulfoxygroepen is niet groter dan m + q + u + w.

Klasse 39b 22k 1a 15, O.A. 130.220 — 5-2-'47 (v. 4-11-'44).

E. I. Du Pont de Nemours & Cy. Het oplossen van acrylzuurnitrilepolymeren waarbij men als oplosmiddel gebruikt een organische thiocyaanmethyleenverbinding met de formule:

waarin m en q gelijk aan of groter dan 0 zijn, u gelijk aan of groter dan 2 is (u mag echter 1 zijn als m + q groter is dan 0); n, p en r bezitten een zodanige waarde, dat, wanneer de teller en noemer van ieder van deze verhoudingen niet beide gelijk zijn aan 0, n/m gelijk is aan of kleiner dan 1.5; p/q gelijk aan of kleiner is dan 1.5 en r/v gelijk aan of kleiner is dan 0.5. Alle valenties die niet verzadigd zijn door koolstof—koolstofbindingen en die in de formule niet als verzadigd zijn aangegeven, zijn verzadigd door waterstof, halogeen, zuurstof, tweewaardige zwavel, hydroxyl, thiol, cyaan, thiocyaan of sulfoxy. Het totale aantal van de genoemde halogeen-, zuurstof-, zwavel-, hydroxyl- en thiolsubstituenten is niet groter dan (m + q + u)/2 en het aantal cyaan-, thiocyaan- en sulfoxy-groepen mag niet groter zijn dan de som m + q + u.

Klasse 39b 22k 1b 4, O.A. 160.060 — 22-3-'51 (v. 29-3-'50).

The Dow Chemical Cy. Het stabiliseren van polymeren en copolymeren uit ten minste 10% vinylchloride of vinylideen-chloride tegen ontleding door licht door aan het polymeer toe te voegen 0.5—10 gew.% van een dialkylester van oxa-7 bicyclo-2.2.1 hepteen-5 dicarbonzuur-2,3, waarvan de alkyl-groep ten hoogste 12 C-atomen bevat.

Klasse 39ca 3, O.A. 151.796 — 20-2-'50 (v. 19-2-'49).

L. Kraffe de Laubaredé. Inrichting voor het voortstuwen, mengen en homogeniseren van thermoplastische massa's.

Klasse 39d 3, O.A. 148.152 — 15-8-'49 (v. 16-8-'48).

L'Equipement ménager et industriel „E.M.I.” S.A. Aanvulling bij hoofdoctrooi 67.872 Ned. De verbetering bestaat hierin, dat de weekmaker of een deel er van zo wordt gekozen, dat hij reageert hetzij met water, hetzij met een stof in de uitgangsmassa, gevormd door de reactie van water op een der componenten van dit uitgangsmateriaal, waardoor een nieuwe verbinding in de massa achterblijft en het oorspronkelijke weekmakende effect wordt verminderd.

Klasse 39d 3, O.A. 154.721 — 10-7-'50 (v. 29-7-'49).

Vereinigde Glanzstoff-Fabriken A.G. Het vervaardigen van zachte poreuze foelies uit viscose met gebruikmaken van oplosbare zouten als poriënvormend materiaal, waarbij de massa wordt uitgestreken, gecoaguleerd, gewassen en gedroogd. Het uitgangsmateriaal bestaat uit 15—50 gew. % in water onoplosbare thermoplastische hoogpolymere stoffen, die weekmakers bevatten, 15—50 gew. % viscose en 25—50 gew. % van de poriënvormende zouten.

Klasse 451 2, O.A. 144.814 — 10-2-'49 (v. 24-2-'48).

Prof. Dr. A. Fruhstorfer. Het bereiden van een teelaarde uit klei of een klei-zandmengsel, bestaande uit $\frac{2}{3}$ klei en $\frac{1}{3}$ zand, turf en kunstmeststoffen, waarbij de klei of het klei-zandmengsel in vrijwel gelijke gewichtshoeveelheden wordt gemengd met losgemaakte turf. Het mengsel wordt gezeefd en er worden kunstmeststoffen aan toegevoegd. Er wordt een vrijwel humus- en bacterievrije klei (of klei-zandmengsel) gebruikt.

Klasse 451 3a 7a, O.A. 126.094 — 24-6-'46 (v. 5-5-'44).

Imperial Chemical Industries Ltd. Het beschermen van vast absorberend materiaal met uitzondering van papier, tegen aantasting door insecten.

Het materiaal wordt geïmpregneerd met een oplossing van het gamma-isomeer van hexachloorcyclohexaan of een mengsel van isomeren dat ten minste 10 % van het gamma-isomeer bevat, gevolgd door verdamping van het oplosmiddel uit het geïmpregneerde materiaal.

Klasse 451 3k 4, O.A. 169.728 — 20-5-'52.

J. A. N. de Vlieger en L. A. de Vlieger, handelende onder de Firma J. A. N. de Vlieger en Zoon. Het bereiden van een droog poedervormig preparaat voor het verdelgen van mieren dat garneersuiker, een violette kleurstof en borax bevat.

Klasse 48a 6h, O.A. 161.811 — 8-6-'51.

Metallic Industry N.V. Het electrolytische bedekken van voorwerpen met geleidend oppervlak met een nikkelbekleding met hoge glans, waarbij een op zich zelf bekend nikkelbad wordt gebruikt, waaraan een oxime of een aantal oximen is toegevoegd.

Klasse 49h 34a 3a, O.A. 140.221 — 30-4-'48 (v. 1-5-'47).

H. Martin, I. Griffith Slater. Het elektrische booglassen van bouten, buizen en dergelijke aan platen en lichamen door tussen de bout en de plaat een boog te vormen en daarna de bout naar de plaat te bewegen ten einde de las tot stand te brengen. Het te lassen kopvlak van de bout is vooraf van een ander metaal voorzien, dat bij de temperatuur van de boog een hoge dampdruk heeft.

Klasse 53e 5, O.A. 163.468 — 21-8-'51.

N.V. Onderzoekingsinstituut Research. Het bereiden van consumptieproducten, zoals chocolademelk, ijsmix, consumptieijs en dergelijke producten met melk, waarbij natriumcarboxymethylcellulose wordt gebruikt tezamen met een organisch zuur in de verhouding van 0.7—1.2 mol. organisch zuur per COONa-groep.

Klasse 53g 4, O.A. 168.959 — 22-4-'52.

P. R. Roelfsema's Oliefabrieken N.V. Geperst veevoederkoekje met gewelfde eindvlakken, dat rond of ovaal cilindrisch is.

Klasse 53k 3, O.A. 157.579 — 28-11-'50 (v. 6-12-'49).

A. M. H. Bake. Het bereiden van thee, waarbij het theeblad in een zelfde, draaibare, bladhouder, naar behoefte van het proces afwisselend onder afsluiting van lucht (zuurstof), eventueel onder vacuum, dan wel onder toetreden van geconditioneerde lucht achtereenvolgens wordt gekneusd, verflent, verkleind, gefermenteerd, gerold, gedroogd en waarvan de enzymen onwerkzaam worden gemaakt, al of niet met weglating, toevoeging of omkering van een of meer fasen.

Klasse 53k 3, O.A. 157.630 — 30-11-'50 (v. 6-12-'49).

A. M. H. Bake. Het transport en eventueel opslag van theeblad, waarbij vers geplukt blad onder afsluiten van de buitenlucht in voorraadvaten wordt opgeborgen.

Klasse 80bc 6g, O.A. 153.414 — 9-5-'50 (v. 9-5-'49).

Internationella Siporex A.B. Het vervaardigen van met stoom verharde poreuze kunststeen uit een fijn verdeeld mengsel van ongebluste kalk, kiezelzuurrijk materiaal, water en een metaalpoeder, dat in het mengsel gas ontwikkelt. Het blussen van de kalk wordt vertraagd door toevoegen van een fijn gemalen hydrateerbaar silicaatmateriaal, zoals portlandcement of basische hoogovenslakken in een hoeveelheid van 3—20 gew. % van de droge bestanddelen van het mengsel. Daarnaast wordt een water-oplosbaar sulfaat toegevoegd.

Klasse 80bg 1m, O.A. 138.031 — 31-12-'47 (v. 12-1-'43).

A. E. Commisso. Vloer- of wandbedekking uit houtdeeltjes, die in een massa verhardend cement (bindmiddel) verwerkt zijn, eventueel aangebracht op een kurkdeeltjes bevattende cementen onderlaag. De houtdeeltjes bestaan uit stukjes hout, waarvan de gemiddelde waarde van de afmetingen in drie loodrecht op elkaar staande richtingen gelegen is tussen 4 en 10 mm. Ze hebben een zodanige gedaante en er zijn zoveel deeltjes aan het bindmiddel toegevoegd, dat het uiterlijk van de bedekking lijkt op dat van terrazzo.

Klasse 82a 1, O.A. 163.391 [Afsplitsing van de afgewezen O.A. 149.439 Ned.] — 16-8-'51.

J. Sas. Het drogen van (brand)slangen, die aangesloten worden op een verwarmingsinrichting.

Klasse 116rd 1b, O.A. 148.449 — 1-9-'49 (v. 4-5-'49).

International General Electrica Cy. Thermometrische inrichting.

Klasse 116rn 10, O.A. 150.764 — 30-12-'49 (v. 2-6-'49).

Wingfoot Corp. Thermometrische inrichting van het stralingstype ter bepaling van de temperatuur van een bewegend oppervlak.

Klasse 124bg 5c 2b, O.A. 158.205 — 28-12-'50 (v. 23-8-'50).

C. Erba S.p.A. Het bereiden van 1-p-nitrophenyl 2-amino 1,3-propaandiol en van chlooramphenicol daaruit door één molecuul p-nitrobenzaldehyd met een molecuul van een zout van glycol te condenseren en in het gevormde zuur de carboxylgroep na verestering tot de hydroxymethylgroep te reduceren. Het gevormde 1-p-nitrophenyl 2-amino 1,3-propaandiol wordt op bekende wijze in de optische antipoden gesplitst en in de 1-vorm wordt aan de amino-groep een dichlooracetylrest ingevoerd.

Klasse 124bg 12b 2f, O.A. 156.207 — 23-9-'50 (v. 14-12-'49).

Parke, Davis en Cy. Het splitsen van racemisch threo-(p-nitrophenyl)-1 dichlooracetylamino-2 propaandiol-1,3 in de optische isomeren door het racemaat om te zetten in een monobarnsteen-zure ester. De ester wordt via het strychninezout gesplitst in de optische isomeren en deze voorzichtig gehydrolyseerd.

Klasse 124bg 14f, O.A. 150.184 — 29-11-'49 (v. 6-12-'48).

Aanvulling bij hoofdoctrooi 70.079 Ned. Pest Control Ltd. De verbetering bestaat daarin, dat in de eerste trap een tertiair amine met een basische sterkte ten minste gelijk aan die van pyridine, welk amine geen irreversibele reactie met phosphoroxychloride ondergaat, als zoutzuuracceptor wordt toegevoegd. In de tweede trap laat men het verkregen product reageren met water en een tertiair amine van de zojuist vermelde basische sterkte.

Klasse 124bg 15b, O.A. 145.820 — 6-4-'49 (v. 7-4-'48).

S.A. d'Innovations chimiques „Sinnova” ou „Sadie”. Het bereiden van kationactieve quaternaire ammoniumverbindingen waarbij men een mengsel van een hoger alkylarylgroepethaan $R-Ar-CH_2Cl$ en een tertiaire stikstofbinding met de formule

$$\begin{array}{c} X \\ \diagup \\ N-Y \end{array}$$
 verwarmt, waarin R een alkylgroep is met meer dan

7 C-atomen, die eventueel halogeenatomen bevatten. Ar is een één of meer kernen bevattend aryl- of alkylarylgroep en X, Y en Z zijn ieder een alkylgroep, waaraan eventueel een hydroxylgroep of een arylgroep gebonden is. Ten hoogste één van de symbolen X, Y en Z kan een phenylgroep zijn. X, Y en Z kunnen gezamenlijk met het N-atoom een tertiaire heterocyclische base voorstellen.

Klasse 124bg 17c, O.A. 157.381 — 18-11-'50 (v. 30-11-'49).

Farbenfabriken Bayer. Het bereiden van oximen door reductie van zouten van primaire of secundaire nitroverbindingen van de aliphatische of cycloaliphatische reeks, waarbij men de alkali- of aardalkalizouten van deze nitroverbindingen reduceert met zwavelwaterstof in zure oplossing.

Klasse 124bg 17f 3d, O.A. 168.776 — 10-4-'52.

Directie van de Staatsmijnen in Limburg. Het bereiden van acrylnitrile door dehydrateren van aethyleencyaanhydrien be-

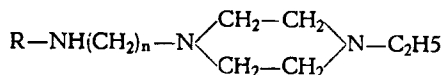
neden 250° C in tegenwoordigheid van een bij de reactie-temperatuur vloeibaar mengsel van alkaliformiaten als katalysator.

Klasse 124cb 3, O.A. 143.942 — 20-12-'48.

Koninklijke Industriële Mij voorheen Noury & van der Lande N.V. Het additief chloreren van benzeen en benzeenderivaten zonder opzettelijke belichting, waarbij in een reactievat water, benzeen en chloor worden samengevoegd. Het water bestaat uit voor ten minste 50 gew. % ijs. Het chloreren wordt uitgevoerd bij aanwezigheid van hypochloriet en/of een stof, waaruit onder de reactie-omstandigheden hypochloriet kan worden gevormd, met uitzondering van in water oplosbare basische stoffen.

Klasse 124hb 1d, O.A. 164.938. Afsplitsing van O.A. 150.416 Ned. — 25-10-'51 (v. 24-1-'49).

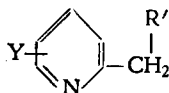
Soc. des Usines Chimiques Rhône-Poulenc. Het bereiden van therapeutische verbindingen, waarbij men volgens op zich zelf bekende wijze aminoderivaten van piperazine synthetiseert met de algemene formule:

waarin R een chloor-3 methoxy-7 acridyl-9 rest betekent en n gelijk is aan 2 of 3.

Klasse 124hb 6a, O.A. 142.998 — 27-10-'48 (v. 28-10-'47).

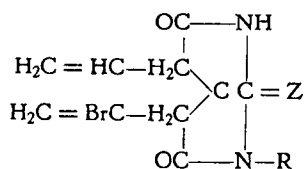
Schering Corp. Het bereiden van gesubstitueerde aminoalkylpyridinederivaten met antihistamine werking waarbij een pyridinederivaat met de algemene formule:

waarin R' een alkyl-, aralkyl-, aryl-, cycloalkyl- of heterocyclische rest, al dan niet met alkyl, alkoxy, dialkylamino, chloor of broom als substituent, en Y waterstof, alkyl of alkoxy met ten hoogste 4 C-atomen voorstelt, wordt omgezet met een verbinding met de algemene formule $Z-R-NX_2$, waarin Z een halogeenaatoom, R een alkyleengroep met 2-3 C-atomen en X_2 twee alkylgroepen met elk ten hoogste 4 C-atomen of tezamen met N een piperidino- of morpholino-groep voorstelt, bij aanwezigheid van een voor soortgelijke alkyleringen gebruikelijk alkalisch condensatiemiddel.

Klasse 124hb 7b 2, O.A. 163.295 — 11-8-'51 (v. 11-8-'50).

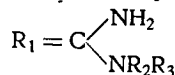
H. Morren. Het bereiden van barbituurzuurderivaten met de algemene formule:

waarin R waterstof of een alkylgroep en Z zuurstof of zwavel voorstelt. Er wordt een allylgroep en/of broom-2 allylgroep ingevoerd in een verbinding, die tot ringsluiting in staat is door reactie met ureum, N-acetylureum, N-alkylureum, N-alkyl, N'-acetylureum, thiourea of guanidine. De ringsluiting wordt tot stand gebracht en zonodig de ontbrekende groep ingevoerd.

Klasse 124q 2e, O.A. 152.984 — 12-4-'50 (v. 13-4-'49).

A.G. in firma Deutsche Gold- und Silber-Scheideanstalt vormals Roessler. Het bereiden van in water oplosbare condensatieproducten uit ureum of ureumderivaten en aldehyden, waarbij gebruik gemaakt wordt van ammoniak of zijn derivaten waarbij één of meer verbindingen van de algemene formule (I):

waarin R_1 zuurstof, zwavel of imine, R_2 en R_3 (onafhankelijk van elkaar) waterstof, alkyl, alkenyl, aryl, aralkyl of acyl van een verzadigd of onverzadigd zuur voorstellen met een gemiddelde substitutiegraad van ten hoogste 1.7 per molecule, worden behandeld bij ongeveer 80-100° C met ammoniak en zijn derivaten van de algemene formule (II):

waarin R_4 , R_5 en R_6 (onafhankelijk van elkaar) waterstof, alkyl, oxalkyl of hydroxyl voorstellen, waarbij men op 1 mol. van de verbindingen van formule (I) 0.01-0.5 mol. van de verbindingen van formule (II) toepast. Daaraan aansluitend voert men de condensatie met aldehyden bij zure reactie zodanig uit, dat men op 1 mol. ureum of ureumderivaat ten minste 2.3 mol. aldehyde toepast.

Klasse 124t O.A. 156.918 — 28-10-'50.

Nederl. Organisatie voor T.N.O. ten behoeve van Nijverheid, Handel en Verkeer. Het oxyderen van polyosen of polyosen-bevattende stoffen tot macromoleculaire producten door middel van salpeterzuur. Deze oxydatie vindt plaats bij aanwezigheid van nitrietgroep-vrije stoffen die uit salpeterzuur NO en/of NO₂ en/of N₂O₄ kunnen doen ontstaan.

Boekbesprekingen

6(047)

541.132.3 : 620.193-92

Annual Report of the Board of the Regents of the Smithsonian Institution for the year ended June 30, 1951. For the Institution by U.S. Government Printing Office, Washington 25, D.C., 1952, 15 x 23 cm, IX + 449 pp., 69 photo's, geb. \$ 3.—.

De gebruikelijke „General Statement”, waarmee ook dit Report aanvangt, is kennelijk wel zeer onder de indruk van de internationale spanningen geschreven. Zinsneden als „present day exigencies have forced us to recognize that there are certain types of scientific investigation which are essential to our national security” en „the statement that „this is the age of science” has taken on deeper and more somber implications”, spreken duidelijke taal.

De „General Appendix” tracht ook nu weer elk wat wils te bieden. De chemicus zal zich in de eerste plaats interesseren voor de artikelen van Oliphant („The industrial applications of atomic energy”), Dushman („The new chemical elements”) en Zapffe („The insides of metals”). Zeer lezenswaard is ook het artikel van Peter Blanc („The Artist and the Atom”), hetwelk met opmerkelijk fotomateriaal verluchtigd is.

G. Carrière.

Corrosie-Commissie II: Redoxpotentiaal en bodemagressiviteit. Circulaire 3 van het Corrosie-instituut T.N.O., December 1952, 21 x 29 cm, 50 pp., fig. 17, tab. XI, f 6.—.

De betekenis van de redoxpotentiaal voor de bodemagressiviteit en daarmee voor het corrosieverloop in de bodem wordt in hoofdstuk I besproken. De thermodynamische grondslagen en de meetmethodes van evenwichtspotentialen tussen een elektrolyt en een metaal worden in de hoofdstukken II en III gegeven. Deze onderdelen zouden zonder bezwaar in een afzonderlijke circulaire kunnen verschijnen, met het voordeel, dat ook anderen, niet direct geïnteresseerd in bodemagressiviteit, met het fraaie overzicht hun voordeel zouden kunnen doen. Een verzoek, de spanningsreeks dan niet te vermelden, in elk geval niet op het grote belang van deze reeks voor corrosieproblemen te attenderen.

In de hoofdstukken IV en V worden de redoxsystemen, die in de bodem voorkomen, de meetmethode en de uitkomsten der metingen behandeld. Een bijlage geeft het uitvoerige voorschrift voor de meting van de redoxpotentiaal in de bodem. Een uitgave van algemeen belang, een voorbeeld van T.N.O.-activiteit.

A. Slooff.

D. W. Woolley, A Study of Antimetabolites. John Wiley & Sons Inc., New York, Chapman & Hall Ltd., London, 1952, 269 blz., 25 tabellen, ca. 100 structuurformules, 15 × 23 cm, geb. \$ 5.—.

Dit boek, aangekondigd als „The results of ten years of concentrated work, this is a unified, critical approach, embodying all available experimental data” verdient zeker in brede kring bestudeerd te worden.

De betekenis der antimetabolieten is gedurende de laatste tien jaren steeds verder doorgedrongen tot de beoefenaren van een aantal verschillende gebieden van wetenschap, zoals de enzymologie, de bacteriologie, de chemotherapie, de farmacologie en andere. Woolley is er in geslaagd uit een grote verzameling experimentele gegevens en de op grond daarvan opgeworpen theorieën een aantal grondbeginselen en hoofdlijnen te onttrekken en deze op duidelijke wijze te behandelen; het is begrijpelijk, dat daarbij een grote plaats wordt ingeruimd voor de eigen, baanbrekende onderzoeken van de auteur.

In de Inleiding vinden wij een historisch overzicht van de onderzoeken op het gebied der antimetabolieten, waarbij de schrijver de nadruk legt op de wisselwerking tussen de verschillende, zojuist genoemde gebieden van wetenschap. In het eerste hoofdstuk is het ter beschikking staande feitenmateriaal op overzichtelijke wijze gerangschikt. De auteur kiest dan een aantal van de meest bekende antimetabolieten (hoofdstuk II) en bespreekt aan de hand van deze voorbeelden het karakter van de relatie metaboliet/antimetaboliet, in het bijzonder zaken als „competitive antagonism”, „non-competitive antagonism”, „inhibition index” e.d. In hoofdstuk III volgt dan een kritische bespreking van verschillende hypothesen omtrent het werkingsmechanisme der antimetabolieten, terwijl in hoofdstuk IV een bespreking volgt van de relativiteit van de begrippen metaboliet en antimetaboliet.

Na een behandeling van de fysiologisch voorkomende antimetabolieten (hoofdstuk V) en het selectieve karakter dezer stoffen (hoofdstuk VI), wordt de toepassing ervan op het gebied van de chemotherapie, de farmacologie en de biochemie (hoofdstukken VII t/m IX) besproken.

Op grond van het ter beschikking staande experimentele materiaal geeft de auteur in hoofdstuk X een aantal richtlijnen hoe men metabolieten in de antagonist kan omzetten door in de oorspronkelijke structuur kleine wijzigingen aan te brengen. Voor de bereiding van de meest bekende dezer stoffen vinden wij in het laatste hoofdstuk een reeks laboratorium-voorschriften.

De lezer zal veel nut hebben van de 500 literatuurverwijzingen en de tussen de tekst geplaatste structuurformules der behandelde stoffen.

Enige kritiek blijve hier niet achterwege. Sommige delen van het boek worden bijna letterlijk in volgende hoofdstukken herhaald. Voorts is bij de structuurformules niet steeds dezelfde schrijfwijze gebezigd, waardoor verwarring tussen benzeen- en cyclohexaanringen zou kunnen ontstaan. Op blz. 83 (figuur 2) staat adenosine diphosphaat afgebeeld, terwijl het triphosphaat bedoeld wordt.

Het formuleregister achterin het boek is onvolledig. In het onderwerpenregister zijn de besproken micro-organismen helaas niet opgenomen.

Naar de mening van de referent is het gebruik van merknamen in een boek als dit niet juist; het ware beter hier consequent de systematische nomenclatuur te bezigen, dan wel de „generic names”.

Hoewel het manuscript in 1950 gereed kwam, verscheen het boek eerst in 1952 en de literatuurlijst is slechts tot en met het eerstgenoemde jaar bijgewerkt.

Al met al, niet het minst door de uitstekende druktechnische uitvoering en de redelijke prijs, kan dit werk van ganser harte aanbevolen worden.

R. Rademaker.

Chemistry of Carbon Compounds, Vol. IA and IB, General Introduction and Aliphatic Compounds, E. H. Rodd, Editor. Elsevier Publishing Company, Amsterdam, Houston, London, New York, 1951 and 1952, XXI + 778 and XVI + 684 pages, 15 × 22½ cm, IA geb. £ 7.—, IB geb. £ 5.15.

Ref. heeft van weinig boeken zoveel genoegen beleefd als van een tijdens zijn studietijd gekocht exemplaar van Richter-Anschütz, *Chemie der Kohlenstoffverbindungen*; zelfs thans, na ruim veertig jaren, bewijst dit herhaaldelijk nog goede diensten. De waardering van dit werk was algemeen, getuige de vele edities die het beleefde en, ongeveer een kwart eeuw geleden, de verschijning van een Engelse bewerking, waarvan ook weer verscheidene edities het licht zagen. Elke nieuwe editie bracht vele veranderingen van en toevoegingen aan de tekst met zich mede, waardoor het werk geleidelijk de indruk maakte van opgelapt te zijn. Het is dan ook een uitstekende gedachte van de Elsevier Publishing Company geweest om dit werk geheel opnieuw te doen schrijven. Deze taak wordt volbracht door een groot aantal Engelse chemici onder leiding van Dr. E. R. Rodd en onder medewerking van een advies-commissie, bestaande uit enige prominente Engelse organici met Sir Robert Robinson als voorzitter. Het werk zal verschijnen in vijf delen en ongeveer 4000 bladzijden omvatten. Het eerste deel, de aliphatische verbindingen betreffende, wordt hier aangekondigd.

Het karakter van dit nieuwe werk is als geheel hetzelfde als dat van zijn voorganger. Bij de behandeling van de stof wordt weer de van Richter afkomstige classificatie der verbindingstypen gevolgd, waaraan men stellig wennen moet. Het accent ligt weer sterk op de beschrijving van de methodes van bereiding, de reacties en verder ook fysische eigenschappen van de opeenvolgende verbindingstypen, waarbij dan telkens op dezelfde wijze speciale aandacht geschonken wordt aan enige belangrijke individuele representanten. Het gaat dus vooral om het feitenmateriaal der organische chemie. Aan een modern, omvangrijk werk op dit gebied bestond zonder twiifel behoefte. Afgaande op het thans verschenen eerste deel kan gezegd worden, dat deze behoefte door het onderhavige werk op voortreffelijke wijze zal worden bevredigd.

Het spreekt vanzelf, dat het een uitermate zware taak is om in krap 1500 bladzijden een enigermate volledig overzicht van de chemie der aliphatische verbindingen te geven. Indien ref. constateert dat in dit opzicht een zeer goed resultaat verkregen is, wil dit niet zeggen, dat hij geen critiek zou kunnen uitoefenen. Hij wil zich echter hiervan onthouden, denkende aan het gezegde: la critique est aisée, l'art est difficile. Alleen zij opgemerkt, dat naar het ref. voorkomt bij het kiezen der verwijzingen naar de literatuur wel wat sterk de nadruk op de Angelsaksische literatuur gevallen is.

De inleiding tot het werk wordt gevormd door een aantal hoofdstukken, totaal omvattende 217 bladzijden, van algemene en theoretische aard. Het gaat hier om structuur, classificatie en nomenclatuur, literatuur en documentatie, kwantitatieve analyse, fysische constanten, kristallografie, lichtabsorptie, moderne inzichten aangaande zuren en basen, stereochemie, reactiemechanismen, en vrije radicalen. Deze hoofdstukken zijn doorgaans zeer lezenswaardig en verhogen beslist de waarde van het gehele werk.

De uitvoering van het boek is voortreffelijk. De prijs van dergelijke werken is uiteraard hoog, maar in het onderhavige geval gaat het om een belegging, die gedurende vele jaren een zeer hoog dividend zal opleveren.

P. E. Verkade.

Encyclopedia of Surface-Active Agents by J. P. Sisley, Ch.E., General Director, Technical Institute of Studies and Research on Fatty Matters, General Secretary, Association of Chemists of the Textile Industry (both in France) translated from the French and revised by P. J. Wood, Technical Director Royce Chemical Company, Chemical Publishing Co. Inc., 212 Fifth Avenue, New York, N.Y., 1952, IV + 540 blz., 16 x 25 cm, geb. \$ 15.—.

Toen in 1949 in Frankrijk de „Index des Huiles Sulfonées et Détergents Modernes” van Sisley verscheen, kon men werkelijk spreken van een boek, dat in een behoefte voorzag. Het was nl. het eerste werk in de Franse taal, dat over de synthetische oppervlakte-actieve verbindingen handelde en het is tot dusverre het enige werk, dat een overzicht geeft van wat de Franse industrie op dit gebied presteert. Als ernstig bezwaar tegen deze uitgave werd echter toen reeds gevoeld, dat van enige volledigheid geen sprake was; de auteur had zich er kennelijk hier en daar „met de Franse slag” van afgemaakt. Nu dit werk in het Engels vertaald en bovendien herzien is, zal men, vooral nu het zich als een encyclopaedie aankondigt, speciaal merken dat deze revisie evenmin volledig is.

Na enige steekproeven blijkt al spoedig, dat men zich zelfs niet de moeite getroost heeft om de stormachtige ontwikkeling van de laatste jaren te volgen, laat staan om de onvolkomenheden van de Franse uitgave bij te vijlen.

De Duitse producten komen er nog het slechtst af; ref. miste o.a. Alipon, Alvapon, Arlypon, Avistin, Dionil, Hostapal, Hostapon, Korenyl, Lavagent, Lumorol, Marlon en Marlopon.

Maar ook Belgische grondstoffen worden spaarzaam genoemd: Tensopol, Tensophène, Adjupal, Sylkanol e.a. ontbreken. Zelfs waar het Frankrijk betreft vallen talrijke omissie's op met name: Algapon, Celanol, Ekasol, Marvepon, Solepon, Solusol enz. Noch bij de classificatie noch in de desbetreffende lijsten wordt gewag gemaakt van de Plurionics, hoewel juist deze groep een nieuw tijdperk heeft ingeluid voor de „nonionics”. Het is niet duidelijk, waarom men wél een waspoeder als Dreft noemt, maar niet: Omo, Surf, Wisk, Tide, Fab, Suwa enz., waarom wél een vloeibare shampoo als Drene, maar niet Sunsilk, Trixie, White Rain, Dop, Rayve.

De inleiding bevatte ook merkwaardige mededelingen als „soaps have been known since the beginning of the Roman Empire”, terwijl als enige auteur, op het gebied der synthetische wasmiddelen, behalve Sisley, Hetzer genoemd wordt, wiens werk uit 1938 stamt. De vertaler vermeldt bovendien nog Heermann en Chwala, maar met geen woord wordt gewag gemaakt van modernere boeken zoals van Schwartz en Perry, van Moilliet en Collie, Niven, Lüttgen enz. Resumerend moet ref. vaststellen, dat het uitgeven van \$ 15.00 voor een werk als dit in geen enkel opzicht verantwoord kan heten.

G. Carrière.

* * *

547

Traité de Chimie Organique, publié sous la direction de V. Grignard †, G. Dupont et R. Locquin. Tome XXII, Masson et Cie, Paris, 1953, XIX + 1290 pp., 17 x 26 cm, avec 141 figures et 36 tableaux. Broché (en 2 volumes) frs. 10200.—, cartonné toile (en 1 volume) frs. 11000.—.

Dit (op het register na) laatste deel van het handboek in kwestie bevat een aantal op zichzelf staande bijdragen, welke toepassingen der organische chemie betreffen. De titels der bijdragen en de namen der schrijvers zijn de volgende:

Méthodes générales utilisées en chimie industrielle organique (Dupont); Grandes synthèses de la chimie organique moderne (Guinot); Matières colorantes (Wahl); Tanins et tannage (Meunier); Hauts polymères synthétiques, Matières plastiques, textiles, elastomères (Champetier); Chimie du caoutchouc naturel (Le Bras); Savons et produits similaires (Lachampt et Perron); Parfumerie (Labaume); Industries de fermentation (Heitzmann; Chimiothérapie (Tréfouël et Tréfouël).

Deze bijdragen zijn als regel vrijwel up to date en mede daardoor van aanmerkelijke waarde. Het spreekt overigens vanzelf, dat de kwaliteit der bijdragen wisselend is.

Opgemerkt zij, dat ook in de voorafgaande delen van het handboek herhaaldelijk aan de technologie der behandelde typen van verbindingen aandacht geschonken is.

P. E. Verkade.

Allerlei nieuws

op chemisch en aanverwant gebied

Utrechtse Najaarsbeurs.

Aan de najaarsbeurs welke van 1 tot en met 10 September te Utrecht wordt gehouden, zal wederom een medische afdeling verbonden zijn. Deze afdeling zal ook een aantal stands met laboratoriumbenodigdheden omvatten, waardoor deze afdeling ook van betekenis is voor laboratoria van grote ondernemingen op chemisch, fysisch en biologisch gebied.

Personalia

Verbetering.

Het laatste berichtje onder Personalia op blz. 625 dient ten rechte te luiden:

Aan de Universiteit te Leiden zijn bevorderd tot apotheker, de dames: B. Bertels, C. A. de Groot, E. N. Luijendijk, en de heer A. M. G. Rutten.

* * *

Te Amsterdam is op 31 Juli in de ouderdom van 88 jaar overleden Dr. (honoris causa) H. C. Prinsen Geerligs, oud-directeur van het Proefstation voor de Java-suikerindustrie.

Hij was in 1898 medewerker van het Scheikundig (later Chemische) Jaarboekje en legde dus mede de grondslag voor de oprichting der (thans Koninklijke) Nederlandse Chemische Vereniging.

* * *

Prof. Dr. H. Gerding.

Dr. Harm Gerding wiens benoeming tot buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam om onderwijs te geven in de propaedeutische algemene en anorganische chemie op blz. 625 werd vermeld, werd op 10 September 1899 te Meppel geboren. Van 1912—1917 bezocht hij de 3e H.B.S. met 5-jarige cursus te Amsterdam, waar hij na het eindexamen te hebben behaald zijn studie in de scheikunde aan de Gemeentelijke Universiteit aanving, in Juli 1919 het kandidaats- en in Juli 1922 het doctoraalexamen aflegde. In April 1930 werd hij cum laude bevorderd tot doctor in de wis- en natuurkunde, op proefschrift „Onderzoekingen over het electrochemisch en lichtelectrisch gedrag van aluminium en aluminium-amalgamen”.

Van 1 Maart 1920 tot 1 September 1923 was hij leraar in de scheikunde aan de 3e H.B.S. met 5-jarige cursus te Amsterdam, van 1 September 1925 tot 1 Januari 1936 leraar in de natuurkunde aan de Gemeentelijke Kweekschool voor Onderwijzers te Amsterdam, van 1 September 1922 tot 1 Januari 1926 assistent

en van 1 Maart 1929 tot 1 Januari 1936 1e assistent van het laboratorium voor algemene en anorganische chemie. Als privaats docent was hij werkzaam van April 1933 tot September 1949, als conservator van 1 Januari 1936 tot 15 September 1949 en als lector van 15 September 1949 af.

Als privaats docent gaf hij voor kandidaten in de scheikunde colleges in photochemie, spectroscopie (infrarode en ultraviolette absorptie, Raman spectroscopie) en molecuulstructuur (dipoolmomenten, polariseerbaarheid, Kerr effect), als lector behalve deze colleges voor kandidaten, voor studenten van het eerste jaar: Algemene analytische chemie en voor studenten van het tweede jaar: Toepassing van fysische methodes in de analytische chemie.

In de academische jaren 1940/41 en 1945/46 werden de meeste colleges voor de kandidaten in de fysische chemie door hem gegeven. Zijn wetenschappelijke werk heeft betrekking op onderzoekingen op het gebied van de electrochemie, de lichtelectriciteit, de fasenleer en vooral de spectroscopie (Raman effect en infrarood absorptie). In dit laatste gebied werd vooral aandacht besteed aan de bepaling van de molecuulstructuur van anorganische en organische stoffen en aan de kwalitatieve en kwantitatieve analyse van mengsels van organische verbindingen als bijv. koolwaterstoffen. De resultaten van het wetenschappelijke werk zijn gepubliceerd in ruim 70 publicaties, vooral in het *Recueil des travaux chimiques des Pays-Bas*, doch ook in het *Journal de chimie physique*, het *Zeitschrift für physikalische Chemie* etc.

Een twaalfstal proefschriften werd geheel of gedeeltelijk onder zijn leiding bewerkt.

In binnen- en buitenland (Parijs, Bordeaux, Zürich, Cambridge) werden door hem voordrachten over de resultaten van zijn wetenschappelijke arbeid gehouden.

In 1938 werkte hij enige tijd in het „Laboratoire de recherches physiques à la Sorbonne” in Parijs.

Van 1 September 1952 tot 1 September 1953 werkt Dr. Gerding in Parijs mede aan de voorbereiding van het nieuwe Inter-Europese laboratorium voor kernphysica, dat in Genève zal worden gevestigd.

* * *

Aan de Universiteit van Amsterdam is bevorderd tot doctor in de wis- en natuurkunde, op proefschrift „De uitzouting van lipoproteïnen met geconcentreerde natriumsulfaatoplossingen”, de heer S. F. B. Heijdemann, geboren te Leiden.

* * *

Ir. F. Timmers, directeur van T. P. Viruly & Co's Stoomzeepziederij „De Hamer” N.V. te Gouda werd op 24 Juli j.l. aan de Technische Hogeschool te Aken cum laude bevorderd tot doctor in de technische wetenschap op proefschrift, getiteld: „Untersuchungen über technisches Reinigen”.

* * *

Bij de N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij zijn in het tijdvak van 2 Juli tot 2 Augustus als technologiën in dienst getreden de heren: Ir. A. Nilsson, Ir. C. Sablerolle, Ir. H. E. C. v. d. Keyl en als physicus bij het Kon./Shell Lab., Amsterdam, Drs. P. van Meurs.

Verenigingonieuws

Mededelingen van het Secretariaat

('s-Gravenhage, Lange Voorhout 5, tel. 110744, postrekening 7680).

Nieuwe leden.

De in het Chemisch Weekblad van 6 Juni 1953 onder 285 t/m 287 genoemde kandidaat-leden zijn thans aangenomen als gewone of buitengewone leden van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging.

Candidaat-leden.

Erratum.

In het Chemisch Weekblad van Zaterdag 4 Juli zijn weggelaten de namen van onderstaande kandidaat-leden:

300: Labruyère (Drs. B.), Amsterdam-O., Minckelersstraat 111, scheik. b. Kon. Zwavelzuurfabrieken v.h. Ketjen N.V.; voorgesteld door Dr. Ir. G. S. van der Vlies en J. P. Abrahams, beiden te Amsterdam.

en

301: Brouwers (Ir. J. A. C. Th.), 's-Gravenhage, Beeklaan 339, ass. T.H.; voorgesteld door Ir. H. van der Goot te 's-Gravenhage en Ir. P. J. G. Mulders te Delft.

- 318: Elten (Ir. F. van), Julianadorp, Curaçao, N.A., Parallelweg 13; voorgesteld door Ir. J. K. van der Zwet en Ir. J. J. Isphording, beiden te Emmastad, Curaçao.
- 319: Meijering (Mej. C. A.), ap., Leeuwarden, Groningerstraatweg 27, apotheker aan het Diaconessenhuis; voorgedragen door S. G. Cath, ap. te Leeuwarden en Dr. T. van der Linden te Voorburg.
- 320: Waterbeemd (J. G. W. van de), tech. stud., Delft, Juliana-laan 88; voorgesteld door Drs. B. Schultink te Eindhoven en Ir. H. L. Spier te Geldrop.

Adreswijzigingen, enz. aan te brengen in de ledenlijst 1953.

- Blz. 29: Baal (Drs. J. P. W. van), Oss, Vijversingel 64.
- " 31: Berg (Ir. A. G. van den), Eindhoven, Kwartelstraat 8.
- " 33: Binnendijk (Mej. Dra. N. Fr.), wordt
- " 86: Leipoldt-Binnendijk (Mevr. Dra. N. Fr.); Delft, Rotterdamseweg 5.
- " 43: Cerych (Drs. Z. J.), Leiden, de Laet de Kanterstraat 30 B.
- " 50: Drukker (Drs. E. A.), New York 14, N.Y., U.S.A., 667 Washingtonstreet, c.o. Polak and Schwarz Inc.
- " „: Duizer (J. A.), chem. stud., Leiden, Middelstegegracht 143.
- " 64: Heinen (W.), chem. cand., Beverwijk, Populierenlaan 30.
- " 78: Koek (Ir. W. A.), Delft, Tweemolentjeskade 8.
- " 90: Maesen (Dr. Th. J. M.), Utrecht, Balijelaan 32 bis.
- " 109: Roon (Dr. Ir. J. D. van), Wassenaar, Deylerweg 51.
- " 114: Schreinemachers (Dr. H. H.), Utrecht, Th. à Kempisweg 6 II.
- " 119: Steenis (Dr. J. van), Geleen, Frans Erenslaan 12.
- " 126: Vaatstra (Drs. J. W.), Amersfoort, Berkenweg 6.
- " 143: Zijp (Drs. J. W. H.), Delft, Hugo de Grootstraat 13.

Contributie 1953.

In de eerste week van Januari van dit jaar werd aan alle leden der Nederlandse Chemische Vereniging een kaart gezonden met het verzoek de over 1953 verschuldigde contributie te storten op de girorekening der Vereniging te 's-Gravenhage, no. 7680.

Velen der leden hebben gevolg gegeven aan dit verzoek en hebben daardoor werk, tijd en kosten aan het Bureau bespaard. Maar velen ook hebben zich tot nu toe nog niet van die plicht gekweten. Deze zullen de penningmeester zeer verplichten het voorbeeld van hun medeleden te volgen. Het Algemeen Bestuur doet hierbij een dringend beroep op deze leden hun contributie 1953 benevens eventueel verschuldigd abonnement op het *Recueil* over 1953 alsnog binnen enige weken te voldoen.

Hun, die uitstel van betaling tot later in het jaar of om dringende redenen betaling in termijnen wensen, wordt verzocht hiertoe tijdig een verzoek bij het Algemeen Bestuur in te dienen.

De contributie bedraagt:

- f 20.— voor gewone leden in Nederland en de overzeese Rijksdelen benevens Indonesië; *Recueil* f 10.—.
- f 22.— voor gewone leden in het buitenland; *Recueil* f 10.—.
- f 10.— voor buitengewone leden (studenten); *Recueil* f 6.—.
- f 5.— voor huisgenootleden.
- f 11.— voor gewone leden van de Vlaamse Chemische Vereniging of van de Société Chimique de Belgique¹⁾.
- f 6.— voor studentleden van beide hiervoor genoemde verenigingen¹⁾.
- f 17.— voor leden van het Kon. Instituut van Ingenieurs en van de Nederlandse Natuurkundige Vereniging.

De contributie voor gewone, resp. buitengewone leden der Indonesische Chemische Vereniging (geassocieerd lid van de Ned. Chem. Ver.) bedraagt in Ned. courant f 10.—, resp. f 5.—¹⁾.

De contributie als geassocieerd lid van de Vlaamse Chemische Vereniging bedraagt voor onze gewone leden 175 B.Frs. (f 13.65) en voor onze buitengewone leden 100 B.Frs. (f 7.80).

De contributie als geassocieerd lid van de Société Chimique de Belgique bedraagt voor onze gewone leden 200 B.Frs. (f 15.60), voor onze buitengewone leden 75 B.Frs. (f 5.85).

In de contributie van de Société Chimique de Belgique is niet begrepen het abonnement op l'Industrie Chimique Belge. Dit bedraagt voor beide soorten geassocieerde leden 50 B.Frs. (f 3.90).

¹⁾ Men wordt verzocht, voor zover dit vroeger niet is geschied, een verklaring van de Vereniging, waarvan men gewoon lid is, te zenden.

Mededelingen van verwante verenigingen

The Faraday Society.

General discussion

8—10 September 1953, Leeds.

Van 8 tot 10 September 1953 zal in de chemische afdeling van de Universiteit van Leeds een General discussion over Dyeing and Tanning worden gehouden. Het programma dat o.a. de volgende voordrachten vermeldt ligt op het Redactie-bureau te inzage.

Voordrachten:

Dinsdag 8 September.

1. R. F. Hudson, The rate of acid absorption on wool fibres.
2. G. H. Lister and L. Peters, The combination of acids and colour acids with keratin.
3. B. Olofsson, A contribution to the theory of diffusion of sorbed substances into and out of fibres.
4. D. M. B. Armstrong, Study of diffusion processes in tanning.
5. M. L. Wright, The self-diffusion of a dye acid in a polar polymer membrane.

Woensdag 9 September.

6. Donald L. Underwood and Howard J. White, Jr., The absorption of sodium sulphate and sulphuric acid by hair.
7. H. B. Mann and T. H. Morton, The kinetics of absorption of water and aqueous solutes by dry viscose cellulose.
8. C. L. Bird, F. Manchester and P. Harris, Theoretical aspects of the dyeing of cellulose acetate rayon.
9. M. M. Allingham, C. H. Giles and E. L. Neustädter, Researches in monolayers, Part. 4. A study of dyeing processes by the use of the unimolecular film balance.
10. J. Whetstone, The absorption of dyes by crystals.
11. A. N. Derbyshire and W. J. Marshall, Calorimetric studies of the reaction of naphthalene Orange F with amino acids.
12. A. B. Meggy, The solubility and activity of Orange II in sodium chloride and sodium sulphate solutions.
13. W. Bradley, R. A. Brindley and G. C. Easty, The selective absorption of optical antipodes by wool.
14. J. H. Schulman and M. Z. Dogan, The tanning of fatty acid, amino acid and protein monolayers by metal ions (Cr, Al, Fe and Cu).
15. S. C. Ellis and K. G. A. Pankhurst, The interaction of tanning materials with collagen monolayers.

Donderdag 10 September.

16. K. H. Gustavson, Some aspects of the reaction of basic chromium salts with hide protein.
17. D. Burton and R. Reed, Mucoic material in hides and skins and its significance in tanning and dyeing.
18. M. J. Schuler and W. R. Remington, Mechanism of absorption of non-ionic dyes by polyethylene terephthalate.
19. R. H. Blaker, S. M. Katz, J. F. Laucius, W. R. Remington and H. E. Schroeder, The dyeing of polyacrylonitrile fibres with anionic dyes.
20. C. H. Bamford, John Boulton, W. E. Hanby and J. S. Ward, The dyeing of synthetic polypeptides.

Het adres van de Faraday Society is: 6 Gray's Inn Square, London, W.C. 1.

Mededelingen van verschillende aard

Cursus over „Photosynthese”

23—25 September 1953, Wageningen.

Het Ned. Genootschap voor Landbouwwetenschap, het Ned. Instituut van Landbouwkundig Ingenieurs, het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en de Landbouwhogeschool organiseren een landbouwwetenschappelijke cursus over fotosynthese, die op 23, 24 en 25 September 1953 zal worden gehouden in het Laboratorium voor Plantenfysiologisch Onderzoek te Wageningen. Aan deze cursus zijn geen inschrijfgelden verbonden. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de secretaris van de regelingscommissie, Dr. W. B. Deijs, Pootakkerweg 20, Wageningen.

Programma:

Woensdag 23 September.

- 10.15 u.: Opening door Pof. Dr. A. C. Schuffelen.
10.20—10.50 u.: Prof. Dr. E. C. Wassink, Algemene inleiding; kinesen van het fotosyntheseproses.

- 11.15—12.15 u.: Dr. J. B. Thomas, Bouw van het fotosynthese-apparaat in verband met de functie der pigmenten.
14.00—15.00 u.: Prof. Dr. E. C. Wassink, Verschijnselen verband houdende met het oxydo-reductie karakter van het fotosyntheseproses.
15.30—16.15 u.: Ir. P. Gaastra, Een en ander over de methodiek van het fotosynthese-onderzoek.

Donderdag 24 September.

- 9.00—9.45 u.: Dr. J. S. C. Wessels, Het mechanisme van de zuurstofontwikkeling, in het bijzonder op grond van de bestudering van geïsoleerde chloroplasten bij aanwezigheid van andere waterstof-acceptoren dan koolzuur (Hill reactie).
10.15—11.00 u.: Dr. C. J. P. Spruit, De biochemie van de koolzuurreductie in de fotosynthese.
11.15—12.00 u.: Dr. F. van der Paauw, De plaats van de fotosynthese in het productie-proces.
14.00—15.00 u.: Dr. B. Kok, Over het rendement der licht-energie bij de groei van autotrophe micro-organismen en hogere planten.
15.30—16.30 u.: Dr. D. J. Watson, Measurement of photosynthesis in field conditions; the concept of net assimilation rate.

Vrijdag 25 September.

- 9.00—9.30 u.: Dr. R. van der Veen, De lichtfactor bij de fotosynthese van kasplanten.
9.30—10.00 u.: Ir. K. Verkerk, Fotosynthese en de stofproductie van de tomatenplant.
10.30—11.15 u.: Dr. D. J. Watson: Analysis of crop yield; the possibilities of increasing total assimilation.
11.30—12.15 u.: Dr. Ir. F. C. Gerretsen, De rol van mangaan en ijzer bij de fotosynthese, mede in verband met de verschijnselen van de Veenkoloniale haverziekte.
14.00—14.30 u.: Prof. Dr. G. Houtzagers, Fotosyntheseproblemen in de bosbouw.
14.30—15.00 u.: S. D. Richardson m.a.; B.Sc., Photosynthesis and root growth in tree seedlings.
15.30—16.00 u.: Dr. W. B. Deijs, Algemene samenvatting.

Na elke voordracht is er gelegenheid voor discussie. In de zaal is 's ochtends koffie en 's middags thee verkrijgbaar.

Wij ontvingen:

(52) Een overdruk uit het Landbouwkundig Tijdschrift, de invloed van stabiele humus op de structuur van verzilte grond door Ir. N. H. Siewertsz van Reesema en A. Verhage.

Vraag en Aanbod

Plaatsing geschiedt alleen voor leden der Nederl. Chem. Vereniging.

Correspondentie wordt over deze rubriek niet gevoerd: de Redactie, Lange Voorhout 5, 's-Gravenhage, zendt alleen brieven door, waarvoor men porto insluit.

Ter overneming gevraagd:

- * 1 polarimeter.
- * 1 refractometer.
- * Canadian Dairy and Ice Cream Journal (1953) no. 1.
- * Karrer, Lehrb. d. org. Chemie.
- * Kunstsharspers voor het inbedden van metaalpraeparaten.
- * Alexander, Princ. of ionic organic reactions.
- * Chem. Reviews 41, nummer 3 (Dec. 1947).

Ter overneming aangeboden:

- * Adams e.a., Org. Reactions I, II, III, IV, V, VI, nieuw.
- * Loewe, Optische Mess. d. Chemikers u. Mediziners 1939.
- * Wizeff, Einheitl. Untersuchungsinn. i.d. Fett- u. Wachstindustrie 1930.
- * Billiter, Prinzipien d. Galvanotechnik 1934.
- * Richter-Anschuetz, Deel I en III 1931.
- * Wehrich, Chem. Analysen i.d. Stahlindustrie 1939.
- * Seeliger, Angewandte Atomphysik 1938.
- * Mark & Withby, Advances in colloid science Vol II 1946.
- * Remich, Interpretations of org. chemistry 1946.
- * Ritter, Korrosionstabelle metall. Werkstoffe 1937.
- * Vilbig & Zenneck, Fortschritte d. Hochfrequenztechnik 1943.

Aluminium-Analysen 1939: Chemiker Fachausschuss.
Conant, Org. Chemistry 1946.

- * mg-apothekerbalans, geheel ongebruikt, in glazen kast, max-gew. 30 g met geijkte mg-gewichten.
- Codex medicamentorum Nederlandicus, tweede uitgave.
- Metaalgaaszeeff, 29 cm diam, maaswijdte ca. 250 micron.
- Waterstraalluchtpomp, type Leybolt.
- * Collectie mineralen (ruim 500 st.) en fosielen (ca. 250 st.) van Dr. Krantz in cartonnen doosjes.
- * 1 platina kroes met deksel 11.9 g.
- 1 microscoop Seibert.
- 1 Anal. balans Becker & Sons, 0.1 mg.
- Het Hormoon, 10—16 geb.; 17 ongeb.
- v. d. Broek, Leerb. d. topografische ontleedkunde.
- Lunge & Köhler, Steinkohlenteer u. Ammoniak.
- Brandenberger, Röntgenografisch-analytische Chemie.
- Colerus, Van 1 × 1 naar integraal.
- Colerus, Van punt naar vierde dimensie.
- Holleman, Leerb. d. org. chemie.
- Ostwald, Grundlinien d. anorg. Chemie.
- Partington, The alkali industry.
- Reinart, Praktische Kohlensäuredüngung.
- * T. Croft, American Electricians' Handbook, 6th ed. 1948.
- E. Molloy, Electrical Engineer Reference Book, 3rd ed. 1948.
- * Kastje (2 étages) om praep. droog te bewaren.
- Droogstoofje (alum., met glazen ruit).
- Kleine lasbrander.
- Stel kurkeboren.
- Microburet, 2 buretten met klem, pipetten, maatkolpjes.
- Kroezentang, kurkknijper.
- 2 nikkelen kroezen.
- 2 agaten mortiertjes.
- Vele weegglasjes, en -flesjes.
- Driepoot, enige branders.
- Statieven, klemmen, moffels.
- 2 exsiccatoren (ingeslepen glazen kraan), diam. 25 cm.
- Cylinderglas met ongeslepen deksel (diam. 35 cm, hoogte 25 cm).
- Glazen bak, hoog 28 cm, diam. 37 cm.
- 2 werktafels (kwiktafels, 95 × 65 en 100 × 80 cm).
- Balanstafeltje met lade.
- Vele stopflesjes met praep., reageerbuizen en 2 standaarden.
- Thermometer 360°.
- 2 cylinder (5 l) voor zuurstof, een voor waterstof, manometers.
- * Recueil trav. chim. 1920 t/m 1940 (39 t/m 59).

De enige van een inzender afkomstige opgave of de eerste van een serie van eenzelfde inzender afkomstige opgaven is met een ster gemerkt.

Reflectanten kunnen daardoor volstaan met insluiting van eenmaal porto voor doorzending van brieven welke betrekking hebben op van eenzelfde inzender afkomstige opgaven.

Aangeboden betrekkingen

Zie de advertenties in no. 31.

N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij vraagt voor haar chemische industrie in Nederland een ervaren scheikundig ingenieur of Dr. (Drs.) Wis- en natuurkunde (hoofdvak chemie) als bedrijfsleider van een installatie ter uitvoering van een samengesteld synthetisch-chemisch proces en voor haar octrooiafdeling te 's-Gravenhage een vrouwelijk scheikundig ingenieur of Dra. Chemie voor het verrichten van documentatie-werkzaamheden.

N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken Eindhoven vraagt voor een der analytische laboratoria een academisch gevormd scheikundige of pharmaceut met aanleg en belangstelling voor onderzoek ter verbetering en vernieuwing van analysemethoden, voornamelijk op anorganisch gebied.

De N.V. Stijfselfabriek „De Bijenkorf” voorheen M. K. Honig, Koog aan de Zaan, vraagt een scheikundige.

Bij het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie wordt voor spoedige in diensttreding gevraagd een apotheker of scheikundige (mnl. of vr.).

Bij het Centraal Laboratorium te Pernis van de Albatros Superfosfaatfabrieken N.V. wordt een chemicus gezocht (Universiteit of T.H.) voor het verrichten van onderzoekwerk o.a. op anorganisch- en physico-chemisch terrein.

De N.V. Nederlandse Spoorwegen te Utrecht vraagt een jong scheikundig ingenieur of doctorandus in de Chemie.

Middelgrote pharmaceutische fabriek te Amsterdam vraagt een academisch gevormd adviserend medewerker (part time job).

N.V. Verenigde Textiel- en Oliefabrieken, Afd. Crok & Laan, Wormerveer, zoekt voor haar bedrijfsleiding een chemisch ingenieur.

Gevraagde betrekkingen

- 522: Scheikundig ingenieur, diploma 1927, met jarenlange industriële ervaring als kolloïdchemicus, bekend met analytische chemie en verfstoffen, goede talenkennis, zoekt verbetering van positie.
- 769: Scheikundig ingenieur, diploma Delft 1932, zoekt werk als adviseur. Genegen op elk terrein werkzaam te zijn.
- 818: Dr. in de chemie, 8 jaar ervaring in voedingsmiddelenanalyse en literatuurstudie, zoekt bijverdienste voor de avonduren.
- 821: Chem. Dra., hoofdvak organische chemie, bijvakken microbiologie en physiologische chemie, met ruim 3 jaar ervaring in literatuurstudie en research, goede talenkennis, beschikend over type- en stencilmachine, wonend in Amsterdam, zoekt thuiswerk, eventueel ook op ander gebied.
- 845: Scheikundig ingenieur, researchervaring water- en bodem-onderzoek, visserij-technologie, conservering e.d., met tropenervaring, zoekt werkzaamheden.
- 849: Dr. in de scheikunde, in het Zuiden van het land, wenst zijn vrije tijd (enige middagen en avonden en vacantes) productief te maken.
- 860: Chemisch doctorandus zou gaarne zijn vrije tijd productief maken, liefst in het Westen van het land.
- 864: Scheikundig Ir., dipl. Delft 1951, researchervaring electrochemie en cellulosechemie, wenst van betrekking te veranderen.
- 867: Chemisch ingenieur, doctor in de technische wetenschap, met veel binnen- en buitenlandse ervaring op verschillend gebied, zoekt functie.
- 869: Chem. Drs. zou gaarne enige dagen of avonden per week productief maken, liefst in Limburg.
- 870: Scheikundig ingenieur met jarenlange ervaring op levensmiddelengebied, meer speciaal oliën en vetten, ook werkzaam geweest op ander gebied, zoekt werkkring.

Agenda van vergaderingen

- 20 Juni—30 Aug.: Tentoonstelling ter ere van Lorentz en Kamerlingh Onnes (Leiden). Zie Chem. Weekblad pg. 439.
- 9—10 Aug.: Deense Chemische Vereniging (Kopenhagen). Symposium on Co-ordination chemistry. Zie Chem. Weekblad pg. 423.
- 24—25 Aug.: Vacantieleergang voor leraren (Delft). Onderwerp: Kunststoffen. Zie Chem. Weekblad pg. 422.
- 26—27 Aug.: Vacantie-cursus over recente ontwikkelingen van de sterrenkunde. (Utrecht). Zie Chem. Weekblad pg. 555.
- 31 Aug.—4 Sept.: Vacantiecursus microanalyse (Delft). Zie Chemisch Weekblad pg. 406.
- 3—17 Sept.: Chemical Plant Exhibition (Londen). Zie Chem. Weekblad pg. 455.
- 8—10 Sept.: Faraday Society, General Discussion over Dyeing and Tanning. Zie Chem. Weekblad pg. 639.
- 14—19 Sept.: Gesellschaft Deutscher Chemiker, Hauptversammlung (Hamburg). Zie het programma in Chem. Weekblad pg. 626.
- 17—19 Sept.: 3. Kongresz der Internationalen Föderation Textilchemischer und Coloristischer Vereine (Luzern). Zie het programma in Chem. Weekblad pg. 471.
- 23—26 Sept.: The Society of Dyers and Colourists (St. Anne's-on-Sea, Lanc.). Symposium on textile printing. Toegankelijk voor niet-leden. Zie Chem. Weekblad pg. 267 en 503.
- 23—25 Sept.: Cursus over „Photosynthese” te Wageningen. Zie Chem. Weekblad pg. 639.